

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการศึกษาหลักพุทธธรรมเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาการทุจริตคอร์รัปชัน ในพระพุทธศาสนาเถรวาท (๒) เพื่อศึกษาการเกิดคอร์รัปชันในสังคมไทยปัจจุบัน และ (๓) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่ใช้ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ในสังคมไทยปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการทุจริตคอร์รัปชันในพระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า การทุจริตคอร์รัปชันที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท มุ่งเน้นกระทำตนให้บริสุทธิ์ ปราศจากความชั่วทั้งปวง ดังในโอวาทปาติโมกข์เว้นจากการทุจริตทางกาย วาจา และใจ โดยความเป็นมา คือ พระภิกษุกับการรับเงินและทองปัญหาหาทรัพย์สินในเมืองราชคฤห์สนทนากันว่า เงินและทองเป็นสิ่งที่ไม่ควรแก่พระภิกษุ ลักษณะของการทุจริตคอร์รัปชัน การทุจริตคอร์รัปชัน ที่เกิดขึ้นในสมัยพุทธกาลนั้นจะเป็นลักษณะของเรื่องราวเกี่ยวกับการทุจริต ๓ ประการ คือ กายทุจริต วาจทุจริต และมโนทุจริต ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระวินัย เมื่อมีการกระทำผิดจะต้องมีบทลงโทษปรับอาบัติ และไม่ให้กระทำอีก ประเภทของการทุจริตคอร์รัปชัน ในพระพุทธศาสนาไม่ได้กล่าวถึงประเภทของการทุจริตคอร์รัปชัน ไว้โดยตรงเป็นเพียงการละเมิดต่อพระวินัยและการประพฤติดิจิสังวรแนวทางให้ประพฤติในกุศลกรรมบถและเว้นอกุศลกรรมบถควบคู่กันไป”เพื่อป้องกันและสามารถที่จะแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้ (๔)โทษของการทุจริตคอร์รัปชันในทางพระพุทธศาสนาแต่เดิมหากมีการทำความผิดโดยสงฆ์ก็จะใช้ระบบการประชุมสงฆ์ลงโทษแก่พระภิกษุเป็นสำคัญการลงโทษหรือการปรับอาบัติพระภิกษุผู้ละเมิดนั้น เพราะความประพฤติชั่วทางกาย วาจา และใจ ก็เป็นพฤติกรรมที่ไม่บริสุทธิ์ ก่อให้เกิดความชั่ว เป็นเครื่องมัวหมอง ซึ่งหากเกิดขึ้นกับบุคคลใด จะเป็นทางแห่งความเสื่อม เป็นกรรมหรือการกระทำที่ไม่ดีนำไปสู่อบายวินิบาต นรก (๕) ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน คือ ความไม่มีศีล ความเห็นแก่ตัว และความไม่มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป

การทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยปัจจุบัน พบว่า เป็นภัยร้ายแรงสำคัญที่ทำลายความมั่นคงของชาติ เพราะหากมีการทุจริตคอร์รัปชัน หรือทุจริตในโครงการใดโครงการหนึ่งมูลค่าหลายหมื่นล้านบาทย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่โดยภาพรวม และที่สำคัญทำให้การแสวงหาทรัพย์

นั้นไม่มีศีลธรรม มีความเห็นแก่ตัว และไม่มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาป เป็นการกระทำที่ขัดต่อความซื่อสัตย์คุณธรรมความดีหรือศีลธรรม เป็นการกระทำที่ผิดทำนองคลองธรรมกฎเกณฑ์หรือกฎหมายเป็นการกระทำที่ถือว่าไม่บริสุทธิ์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินทรัพย์สินหรือสิ่งล่อใจอย่างอื่นนอกจากนี้ยังเกิดจากอุปนิสัยไม่ดีของผู้กระทำเอง เกิดจากความแตกแยกในระเบียบของสังคม การถือค่านิยมที่ผิด เป็นต้นและอีกประการหนึ่งการขยายตัวของปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน คือ การพัฒนาแบบทุนนิยม การด้อยพัฒนาของประเทศทำให้มีช่องว่างทางอำนาจและความรู้ ข้อมูลข่าวสารระหว่างชนชั้นสูงกับประชาชนมากขึ้น กลุ่มคนที่มีอำนาจมีตำแหน่งหน้าที่ระดับสูง มีโอกาสที่จะทุจริตคอร์รัปชันได้ง่าย โดยที่ประชาชนไม่ค่อยมีโอกาสรู้ หรือตรวจสอบได้หรือเข้าถึงประชาชนบางส่วนจะรู้บ้าง แต่ก็ทำอะไรไม่ได้มาก เพราะประชาชนอยู่กระจัดกระจาย ไม่มีกลุ่มองค์กรกลไกในการตรวจสอบ

หลักพุทธธรรมเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยปัจจุบัน ในการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ป้องกันจะต้องอาศัยหลักธรรม คือ การป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมปัจจุบัน ในที่นี้ศึกษา คือ หลักธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี “การรู้จักพอ” และ “การพอเพียง” ซึ่งสิ่งที่มากำหนดความพอเหมาะความพอดีคือปัญญาในระดับต่างๆโดยเน้นหลักในการพึ่งพาตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญและใช้หลักธรรมมัตตัญญูตาเป็นปัญญาในการกำหนดความพอดี กล่าวคือพอเหมาะสมควรด้วยกำลังกาย, กำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญาซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวใช้วัดความพอดีของแนวคิดสันโดษในระดับต้นหรือประโยชน์ในปัจจุบันส่วนสันโดษในระดับสูงคือประโยชน์เบื้องหน้าหรือระดับประโยชน์สูงสุด หลักพุทธธรรมเพื่อใช้ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ในสังคมปัจจุบัน เพราะถือว่าเป็นหลักพื้นฐานเบื้องต้นที่บุคคลจะต้องปฏิบัติเพื่อมิให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันทางกาย วาจา และใจ ได้แก่ หลักเบญจศีล, หลักสุจริต ๓ หลักอคติ ๔ หลักสัมมาอาชีวะ, หลักหิริ-โอตตปปะ, และหลักสันโดษ จึงจะป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้ดีที่สุด

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะจากการวิจัยและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การศึกษาหลักพุทธธรรมเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยปัจจุบัน ทราบถึงสาเหตุและปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชัน ได้ดีขึ้นและสามารถที่จะหาทางป้องกันการ

ทุจริตคอร์รัปชันทั้งที่เกิดขึ้นในวงการคณะสงฆ์และฝ่ายพุทธศาสนิกชนในการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามครรลองครองธรรมมากกว่าการอาศัยที่เอื้อผลประโยชน์ให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น สำหรับผู้ที่มีอำนาจของบ้านเมืองก็ควรจะมีการบริหารจัดการภายใต้คุณธรรมและจริยธรรม คุณธรรม คือ การนำเอาหลักธรรมในงานวิจัยนี้มาปรับปรุงแก้ไขการทุจริตคอร์รัปชัน ในสังคมไทยปัจจุบัน เพราะอดีตที่ผ่านมา นั้น สังคมไทยได้รับบทเรียนจากทุจริตคอร์รัปชันมามากมายนับไม่ถ้วนที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศชาติ ดังนั้นจึงควรรณรงค์การทุจริตคอร์รัปชัน ทุกรูปแบบ สานต่อนโยบายที่เป็นธรรมและความสามัคคีกันที่จะไม่ส่งเสริมหรือสนับสนุนแต่จะคัดค้านการทุจริตคอร์รัปชัน ในทุกภาคส่วนหรือในทุกสังคมของประเทศ

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมองว่าควรจะมีการศึกษาการทุจริตคอร์รัปชัน ในมุมมอง ดังต่อไปนี้

- (๑) ควรมีการศึกษาการทุจริตคอร์รัปชัน ที่ปรากฏในพุทธปรัชญาเถรวาท
- (๒) ควรมีการศึกษาหลักธรรมอื่นๆที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยปัจจุบัน
- (๓) ควรมีการศึกษาพฤติกรรม รูปแบบ การพัฒนาคอร์รัปชันและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขในสังคมปัจจุบัน
- (๔) ควรมีการศึกษาภาคสนาม สัมภาษณ์ข้อมูล และสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล และจะสามารถนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้สามารถที่จะหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง